PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(piektā palāta)

2005. gada 17. martā *

Lieta T-160/03

AFCon Management Consultants, *Bray* (Īrija),

Patrick Mc Mullin, ar dzīvesvietu *Bray*,

Seamus O'Grady, ar dzīvesvietu *Bray*,

ko pārstāv B. O'Konors [*B. O'Connor*], *solicitor*, un I. Karenjo [*I. Carreño*], advokāts,

prasītāji,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv J. Enegrens [*J. Enegren*] un F. Hofmeisters [*F. Hoffmeister*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — angļu.

par prasību atlīdzināt zaudējumus, kas, kā apgalvots, radušies sakarā ar *Tacis* programmas finansēta projekta konkursa procedūras pārkāpumiem ("Projekts FDRUS 9902 — *Agricultural extension services in South Russia*").

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja P. Linda [*P. Lindh*], tiesneši R. Garsija-Valdekasass [*R. García-Valdecasas*] un Dž. D. Kuks [*J. D. Cooke*],

sekretāre D. Kristensena [*D. Christensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 6. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

1 *AFCon Management Consultants* (turpmāk tekstā — "*AFCon*") ir konsultāciju sabiedrība, kas specializējusies lauksaimniecības jomā valstīs ar pārejas ekonomiku; un tās vadītāji, akcionāri un dibinātāji ir P. Makmulins [*P. Mc Mullin*] un S. Ogreidijs [*S. O'Grady*] (turpmāk tekstā, kopā saukti — "prasītāji").

2 1999. gada 28. maijā Komisija *Tacis* programmas ietvaros izsludināja slēgtu konkursu tehniskās palīdzības pakalpojumu līgumam ar nosaukumu "Agricultural extension services in South Russia" [Lauksaimniecības paplašināšanas pakalpojumi Dienvidkrievijā], ar atsauci FDRUS 9902 (turpmāk tekstā — "attiecīgais līgums").

3 1999. gada 29. jūlijā vērtēšanas komiteja no 21 uzņēmuma, kas bija paudis ieinteresētību par šo konkursu, izveidoja ierobežotu sarakstu ar desmit uzņēmumiem, kas tika uzaicināti iesniegt piedāvājumu.

4 1999. gada 16. un 17. decembrī notika vērtēšanas komitejas sēde astoņu saņemto piedāvājumu izvērtēšanai (turpmāk tekstā — "pirmā vērtēšana"). Komiteja par labāko atzina konsorcija, ko veidoja *GFA — Gesellschaft für Agrarprojekte mbH (GFA-Agrar)* un *Stoas Agri-projects Foundation (Stoas)*, piedāvājumu, *AFCon* piedāvājums tika ierindots otrajā vietā.

5 Vēlāk Komisija atklāja interešu konfliktu starp vērtēšanas komitejas locekli un konsorciju, ko veidoja *GFA-Agrar* un *Stoas (GFA)*. Minētais loceklis — A kungs — bija nodarbināts *Agriment International BV*, kas ir *Stoas* filiāle. Komisija pārtrauca savu sadarbību ar A kungu un informēja, ka vairs neizmantos viņa pakalpojumus.

6 Šī interešu konflikta dēļ Komisija 2000. gada 3. martā nolēma atcelt pirmo vērtēšanu un, lai veiktu otro vērtēšanu, iecelt komiteju, ko veidotu jauni locekļi. Ar 2000. gada 28. marta vēstuli Komisija informēja pretendentus par šo lēmumu.

7 2000. gada 15. un 16. maijā vērtēšanas komiteja veica otro piedāvājumu vērtēšanu (turpmāk tekstā — "otrā vērtēšana"). Saskaņā ar šo vērtējumu par labāko tika atzīts *GFA* piedāvājums. *GFA* tehniskais piedāvājums saņēma 72,69 % (trešā vieta); tā finansiālais piedāvājums bija EUR 2 131 870 (pirmā vieta). *AFCon* piedāvājums tika ierindots otrajā vietā — tā tehniskais piedāvājums saņēma 75,32 % (pirmā vieta) un tā finansiālais piedāvājums bija EUR 2 499 750 (sestā vieta).

8 2000. gada augustā Komisija piešķīra līguma slēgšanas tiesības *GFA*. Ar 2000. gada 17. augusta vēstuli Komisija informēja par to *AFCon*.

9 2000. gada 9. oktobrī *AFCon* iesniedza sūdzību Komisijā par slikto konkursa procedūras vadību. *AFCon* norādīja, ka *GFA* finansiālais piedāvājums bija zemāks par tirgus cenu. Komisija 2000. gada 9. novembrī noraidīja šo sūdzību.

10 2000. gada 18. decembra un 2001. gada 31. janvāra vēstulēs *AFCon* norādīja, ka *GFA* ir pārkāpis konkursa noteikumus. 2001. gada 28. februāra vēstulē Komisija noraidīja šo apgalvojumu.

11 2001. gada 15. marta vēstulē *AFCon* vēlreiz norādīja, ka *GFA* piedāvājums pārkāpa *Tacis* līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. Komisija uz šo vēstuli neatbildēja.

12 2001. gada 15. maijā *AFCon* iesniedza sūdzību Eiropas ombudam. Saskaņā ar šo sūdzību:

— *GFA* finansiālais piedāvājums neatbilda konkursa noteikumiem (pirmais iebildums);

— pēc tam, kad Komisija bija konstatējusi interešu konfliktu, tā neveica vajadzīgos pasākumus atbilstoši līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras noteikumiem (otrais iebildums);

— Komisija pārkāpa konkursa noteikumus, dažas nedēļas pirms līguma parakstīšanas atļaujot veiksmīgajam pretendentam aizvietot lielāko daļu tā ilgtermiņa ekspertu ar citām personām (trešais iebildums).

13 Ar 2002. gada 22. aprīļa lēmumu (Lēmums 834/2001/GG) ombuds atzina, ka tikai pirmais iebildums ir pamatots. Šajā sakarā tas norādīja:

"Tā ir laba administratīvā prakse konkursa procedūrās, ja administrācija ievēro šīm procedūrām paredzētos noteikumus. Šajā lietā, atļaujot pretendentiem iekļaut ekspertu atalgojumu atmaksājamās pozīcijās, Komisija nav ievērojusi konkursa procedūrai piemērojamos noteikumus un ar šiem noteikumiem paredzēto mērķi. Tā ir slikta pārvaldība".

14 Attiecībā uz otro un trešo iebildumu ombuds atzina, ka Komisija nav pieļāvusi sliktu pārvaldību.

15 2002. gada 25. maija vēstulē *AFCon* pieprasīja Komisijai kā zaudējumu atlīdzību par ciesto kaitējumu sakarā ar līguma slēgšanas tiesību nepiešķiršanu samaksāt tam šādas summas:

— peļņas zaudējumu: EUR 624 937;

— "projekta profila" zaudējumus: EUR 600 000;

— "profesionālās attīstības" zaudējumus: EUR 150 000.

16 Ar 2002. gada 25. jūlija vēstuli Komisija šo lūgumu noraidīja.

17 2002. gada 13. septembra vēstulē *AFCon* lūdza Komisiju izsniegt tam noteiktus dokumentus saistībā ar attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. Komisija izpildīja šo lūgumu 2002. gada 3. oktobrī; tā neizsniedza vienīgi vērtēšanas ziņojumus un vērtēšanas komitejas protokolus, kā arī konkurentu piedāvājumus, kas ietilpa izņēmumos, kuri paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulas (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 43. lpp.), attiecīgi, 4. panta 3. punkta otrajā daļā un 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

18 Ar 2002. gada 11. oktobra vēstuli *AFCon* iesniedza atkārtotu pieteikumu Regulas Nr. 1049/2001 izpratnē. *AFCon* lūdza piekļuvi vairākiem dokumentiem saistībā ar attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru.

19 Ar 2002. gada 22. novembra vēstuli Komisija piešķīra piekļuvi noteiktiem dokumentiem un attiecībā uz pārējiem apstiprināja savu atteikumu izsniegt pieprasītos dokumentus.

20 Tai pašā laikā ar 2002. gada 4. septembrī Birnes [*Byrne*] kungam, Komisijas loceklim, nosūtītu vēstuli Īrijas valsts Eiropas lietu ministrs D. Roše [*D. Roche*] izteica atbalstu *AFCon* un lūdza Komisiju rast risinājumu pastāvošajām domstarpībām ar *AFCon*.

21 2002. gada 10. oktobra un 2002. gada 4. novembra vēstulēs Komisija atkārtoja savu nostāju jautājumā par attiecīgās konkursa procedūras likumību.

22 2002. gada 15. novembrī B. Krovlijs [*B. Crowley*], Eiropas Parlamenta deputāts, iesniedza Komisijai rakstveida jautājumu (3365/02) saistībā ar attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Patena [*Patten*] kungs, Komisijas loceklis, uz to atbildēja 2002. gada 23. decembrī. Pēc tam Krovlijs iesniedza vēstuli Patena kungam, uz kuru tas atbildēja 2003. gada 3. aprīlī.

23 2003. gada 18. februāra vēstulē D. Roše Birnes kungam otrreiz izteica atbalstu *AFCon*. 2003. gada 8. aprīļa vēstulē Birnes kungs atkārtoja Komisijas viedokli.

Process

24 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 12. maijā, prasītāji cēla šo prasību.

25 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (piektā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un Pirmās instances tiesas Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros rakstveidā uzdeva lietas dalībniekiem vairākus jautājumus un lūdza Komisiju iesniegt noteiktus dokumentus. Lietas dalībnieki izpildīja šos lūgumus noteiktajos termiņos.

26 Tiesas sēdē 2004. gada 6. jūlijā tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem.

Lietas dalībnieku prasījumi

27 Prasītāju prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— piespriest Komisijai atlīdzināt zaudējumus sakarā ar projekta *Tacis* FDRUS 9902 konkursa procedūras pārkāpumu, kā arī kompensējošus procentus, sākot no zaudējumu rašanās dienas;

— piespriest Komisijai samaksāt procentus par zaudējumiem, sākot no tiesas sprieduma pasludināšanas dienas;

— piespriest Komisijai iesniegt noteiktus dokumentus saistībā ar piedāvājumu izvērtēšanas procedūru;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

28 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

A — *Par lūgumu par pierādījumu savākšanas pasākumiem*

29 Prasītāji saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 65. panta b) apakšpunktu ir lūguši Pirmās instances tiesu piespriest Komisijai iesniegt noteiktus dokumentus saistībā ar piedāvājumu izvērtēšanas procedūru un vajadzības gadījumā — uzklausīt lieciniekus.

30 Pirmās instances tiesa procesa organizatorisko pasākumu ietvaros tai skaitā lūdza Komisiju iesniegt informāciju saistībā ar pretendentu piedāvājumiem, kā arī dokumentāciju attiecībā uz pirmo un otro vērtēšanu. Šie lūgumi būtībā sakrīt ar prasītāju lūgtajiem pierādījumu savākšanas pasākumiem. Līdz ar to Pirmās instances

tiesa uzskata, ka lietas materiālos esošā informācija ir pietiekama lietas izskatīšanai, un nav jāprasa iesniegt citus dokumentus vai uzklausīt lieciniekus.

B — *Par prasību attiecībā uz zaudējumu atlīdzību*

31 Kopienu tiesības atzīst tiesības uz zaudējumu atlīdzību gadījumā, kad ir izpildīti trīs nosacījumi, proti, pārkāptajai tiesību normai ir jāpiešķir indivīdiem tiesības, pārkāpumam jābūt pietiekami izteiktam un jāpastāv tiešai cēloņsakarībai starp tiesību akta autoram paredzētā pienākuma pārkāpumu un kaitējumu, kas nodarīts cietušajām personām (Eiropas Kopienu Tiesas 1996. gada 5. marta spriedums apvienotajās lietās C-46/93 un C-48/93 *Brasserie du pêcheur* un *Factortame*, *Recueil*, I-1029. lpp., 51. punkts, 2000. gada 4. jūlija spriedums lietā C-352/98 P *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija, *Recueil*, I-5291. lpp., 41. un 42. punkts).

32 Jāpārbauda, vai prasītāji ir pierādījuši, ka minētie nosacījumi esošajā lietā ir izpildīti.

1. *Par Komisijas rīcības nelikumību*

33 Prasītāji būtībā izvirza apgalvojumus par trīs pārkāpumiem. Pirmkārt, *GFA* piedāvājums nav atbildis attiecīgā konkursa noteikumiem. Otrkārt, Komisija vērtēšanā ir ņēmusi vērā neatļautus kritērijus. Treškārt, atklājot interešu konfliktu, Komisija nav veikusi vajadzīgos pasākumus.

a) Par *GFA* piedāvājuma likumību

Lietas dalībnieku argumenti

34 Prasītāji norāda, ka *GFA* piedāvājums neatbilda attiecīgā konkursa noteikumiem. Šie noteikumi ietvēra:

— instrukcijas pretendentiem [Eiropas Komisija, SCR(E) *Tacis*, "Instructions to tenderers", 1999. gada 22. jūnija redakcija], it īpaši to C.2.1 punkts;

— vadlīnijas tehniskā un finansiālā piedāvājuma sagatavošanai [Eiropas Komisija, SCR(E) *Tacis*, "Guidelines for the preparation of the technical and financial proposal", 1999. gada janvāra redakcija] (turpmāk tekstā — "vadlīnijas"), it īpaši noteikumi attiecībā uz B pielikuma ("Organisation and methods") un D pielikuma ("Breakdown of prices for Tacis contracts") sagatavošanu;

— attiecīgā līguma dokumenti (Eiropas Komisija, "Technical assistance to economic reform in the food and agriculture sector, Terms of reference, Project: Russia "Agricultural extension services in South Russia — Farm extension project"", 1999. gada 4. jūnijs).

35 Prasītāji uzskata — no šiem noteikumiem izriet, ka finansiālajam piedāvājumam ir jāatbilst tehniskajam piedāvājumam un par apmācību atbildīgo personu atalgojums jānorāda tam paredzētā pozīcijā.

36 Šie noteikumi esot viennozīmīgi. To mērķis esot nostādīt visus piedāvājumus vienlīdzīgā stāvoklī, lai varētu veikt to salīdzināšanu. Tos apstiprinājusi Komisijas prakse līdzīgā līgumā, kas tika īstenots vienlaicīgi ar šo līgumu (FDRUS 9901).

37 *GFA* pārkāpa šos noteikumus, jo:

— "cilvēkdienu" skaits tā tehniskajā piedāvājumā pārsniedz tā finansiālajā piedāvājumā norādīto;

— finansiālajā piedāvājumā *GFA* par apmācību atbildīgo personu atalgojuma daļu ir ierindojis postenī "atlīdzināmi izdevumi", kas parasti ir rezervēts ar apmācību saistītu darbību izdevumu atmaksai, "kā lidojumi, dienas naudas apmācību dalībniekiem, dalības maksa utt."

38 Tādējādi *GFA* ir samazinājis sava finansiālā piedāvājuma summu. Atšķirības starp abiem piedāvājumiem ir šādas:

Tehniskais piedāvājums	Finansiālais piedāvājums	Atšķirība
2687 cilvēkdienas (ES eksperti)	2200 cilvēkdienas (ES eksperti)	(487) cilvēkdienas
4615 cilvēkdienas (vietējie eksperti)	2250 cilvēkdienas (vietējie eksperti)	(2365) cilvēkdienas
5300 cilvēkdienas (palīgpersonāls)	3500 cilvēkdienas(palīgpersonāls)	(1800) cilvēkdienas
Kopā 12 602 cilvēkdienas	7950 cilvēkdienas	(4652) cilvēkdienas

Šīs atšķirības tikušas pieskaitītas atmaksājamiem izdevumiem.

39 Prasītāji norāda, ka ombuds būtībā ir apstiprinājis viņu argumentāciju, atzīstot — pretēji attiecīgā konkursa noteikumiem, atļaujot *GFA* norādīt apmācības izdevumus kā izdevumus, kas ietilpst atmaksājamiem izdevumiem rezervētā pozīcijā, Komisija ir pieļāvusi sliktu pārvaldību.

40 Visbeidzot, prasītāji uzskata, ka to kritiku apstiprina grūtības, ar kurām Komisija sastapās laikā, kad *GFA* veica līguma izpildi.

41 No šiem faktiem prasītāji secina, ka, pārkāpumu dēļ neizslēdzot *GFA*, Komisija pārkāpa vienlīdzīgas attieksmes, samērīguma un tiesiskās paļāvības principus.

42 Komisija norāda, ka *GFA* piedāvājuma iesniegšanas veids nebija nelikumīgs, jo:

— noteikumi, uz kuriem prasītāji atsaucas, nav juridiski saistoši; tie neparedz viennozīmīgu veidu, kā finansiālajā piedāvājumā ir jāatspoguļo ekspertu atalgojums;

— 1977. gada 21. decembra Finanšu regula, kas piemērojama Kopienu vispārējam budžetam (OV L 356, 1. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (EK, EOTK, *Euratom*) Nr. 2548/98 (OV L 320, 1. lpp.; turpmāk tekstā —

"Finanšu regula"), un Padomes 1996. gada 25. jūnija Regula (*Euratom*, EK) Nr. 1279/96 par palīdzības sniegšanu jaunajām neatkarīgajām valstīm un Mongolijai to centienos reformēt un attīstīt savu ekonomiku (OV L 165, 1. lpp.) (3. pants un III pielikums) neietver īpašus noteikumus, saskaņā ar kuriem apmācības izdevumus iespējams norādīt atmaksājamiem izdevumiem rezervētā pozīcijā;

— Komisijai nav pastāvīgas prakses šajā jautājumā, tādējādi prasītāji nevar atsaukties uz tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu;

— tā kā nav tieši aizliegts norādīt apmācības speciālistu atalgojumu atlīdzināmu izdevumu pozīcijā, *GFA* varēja pielietot šādu metodi;

— *GFA* piedāvājuma noformējums netraucēja piedāvājumu salīdzināšanu, jo vērtētāji, veicot salīdzinošo novērtējumu, varēja ņemt vērā faktu, ka apmācības speciālistu atalgojums ir uzskatīts par atmaksājamiem izdevumiem;

— ombuda nostāja nav noteicoša;

— ar publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu saistīti vēlāki apstākļi, tai skaitā līguma izpilde, nav svarīgi.

Pirmās instances tiesas vērtējums

43 Atbilstoši instrukciju pretendentiem C.2.1 punktam:

"Cenu sadalījums jāveic saskaņā ar līguma projekta D pielikumu, un cenai jābūt noteiktai [EUR]. Piedāvājumus, kas iesniegti jebkurā citā valūtā vai norādot kļūdainu cenas sadalījumu, var noraidīt".

44 Vadlīniju D pielikumu veido ievaddaļa, kas paredz metodi, kura jāievēro, iesniedzot piedāvājumu. Turklāt tas ietver veidlapu, kas sastāv no tabulas, kura paredzēta pretendentu sniegtajai informācijai. Šo tabulu veido četras pamatpozīcijas:

"1) Atalgojums (*Fees*), tai skaitā:

a) Rietumu ekspertiem,

b) vietējiem ekspertiem,

c) palīgpersonālam;

2) Dienas nauda;

3) Tiešie izdevumi;

4) Atmaksājamie izdevumi."

45 Atbilstoši vadlīnijām:

"Sekojošie paskaidrojumi ir sniegti nolūkā palīdzēt pretendentiem sagatavot D pielikumu (finansiālais sadalījums) [..]. Gadījumā, ja šīs vadlīnijas nav ievērotas, pretendentam jāpamato atkāpe, pievienojot paskaidrojumu [..]

4. [..] D pielikumā norādītajiem skaitļiem (katrai kategorijai vai individuālam ekspertam) precīzi jāatbilst darba laika sadalījuma tabulā norādītajiem skaitļiem (laiks, ko projektam velta katrs eksperts), kas iesniegta saskaņā ar B pielikumu (personāla uzdevumu apkopojums)".

46 Tādējādi Komisija skaidri un viennozīmīgi norādīja, ka jāpastāv "precīzai" attiecībai starp B un D pielikumā iekļautajiem datiem un jebkura neatbilstība ir jāpamato ar paskaidrojumu.

47 Finansiālā un tehniskā piedāvājuma saskaņotības princips tāpat ir paredzēts paskaidrojumos pirms vadlīnijām pievienotā B pielikumā esošās veidlapas, kas nosaka:

"Svarīgi: iepriekš minētajam kopsavilkumam jāatbilst atalgojuma sadalījumā paredzētajam apjomam".

48 Lai pārbaudītu, vai *GFA* piedāvājums atbilda šiem noteikumiem, jāatgādina, ka attiecībā uz sadaļu "apmācība" *GFA* tehniskais piedāvājums (A pielikums) ietvēra šādus skaitļus:

1. tabula

Skaits (cilvēkdienas)	Tehniskā palīdzība	Apmācība Pavairošana Izdale	Kopā
ES eksperti	2200	487	2687
Vietējie eksperti	2250	2365	4615
Palīgpersonāls	3500	1800	5300
Kopā	7950	4652	12602

49 Finansiālajā piedāvājumā (D pielikums) *GFA* pozīcijā "A. Atalgojumi" norādīja šādus skaitļus:

2. tabula

	Skaits (cilvēkdienas)	Summa (EUR)
ES eksperti	2200	821 000
Vietējie eksperti	2250	58 750
Palīgpersonāls	3500	61 250
Kopā	7950	941 000

50 Norādītais cilvēkdienu skaits (7950) ir par 4652 dienām mazāks nekā tehniskajā piedāvājumā norādītais (12 602).

51 Tomēr no *GFA* finansiālā piedāvājuma noteikumiem izriet, ka šī atšķirība ir radusies tādēļ, ka minētās 4652 cilvēkdienas ir uzskatītas par atmaksājamiem izdevumiem.

52 *GFA* finansiālajā piedāvājumā ietvertajā atsaucē, kā arī pievienotajā paskaidrojumā atkārtota tehniskajā piedāvājumā sniegtā informācija, kas norādīta iepriekš (1. tabula). Šis paskaidrojums izskaidro, ka atšķirība starp abiem piedāvājumiem ir radusies saistībā ar izdevumiem, kas rezervēti personālam, kurš nodrošinās apmācības, [materiālu] pavairošanu un izdali. *GFA* finansiālais piedāvājums turklāt ietver tabulu, kurā detalizēti aprakstīti visi ar minētajām darbībām saistītie atmaksājamie izdevumi. No minētās tabulas izriet, ka kopumā 4652 cilvēkdienas ir iekļautas atmaksājamos izdevumos, ar kopējo vērtību EUR 282 425. Pretēji prasītāju apgalvojumam, atšķirība starp finansiālo un tehnisko piedāvājumu tādējādi ir tīri formāla un nekavē pretendentu piedāvājumu efektīvu salīdzināšanu.

53 Turklāt ir jākonstatē, ka *GFA* finansiālais piedāvājums atbilstoši darba uzdevumam ietvēra pakalpojumus EUR 500 000 vērtībā apmācībai un EUR 200 000 vērtībā ar [materiālu] pavairošanu un izdali saistītām darbībām.

54 Līdz ar to ir jānoraida iebildumi, ka Komisija ir rīkojusies nelikumīgi, nenoraidot *GFA* piedāvājumu saistībā ar atšķirībām tehniskajā un finansiālajā piedāvājumā.

b) Attiecībā uz prasību par nelikumīgiem vērtēšanas kritērijiem

Lietas dalībnieku argumenti

55 Prasītāji sūdzas par to, ka Komisija atļāva vērtēšanas komitejai otrajā vērtēšanā ņemt vērā *AFCon* iepriekšējo pieredzi *Tacis* projektu īstenošanā, tādējādi pārkāpjot piemērojamos noteikumus. Regulas Nr. 1279/96 III pielikuma 3. punkts, kā arī IV pielikuma 3. punkts Padomes 1999. gada 29. decembra Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 99/2000 par palīdzības sniegšanu partnervalstīm Austrumeiropā un Vidusāzijā (OV 2000, L 12, 1. lpp.), paredz — vērtējot piedāvājumus, "pretendenta īpašo pieredzi *Tacis* [īstenošanā] neņem vērā". Atbilstoši šiem noteikumiem piedāvājums tiek vērtēts, tikai "samērojot tehnisko kvalitāti ar cenu, abus vērtēšanas kritērijus paziņo katrā uzaicinājumā uz konkursu, [un] tehnisko vērtēšanu veic saskaņā ar šādiem kritērijiem: pakalpojumu sniegšanai piedāvāto darbu organizācija, grafiks, metodes un plāns, pakalpojumu sniegšanai piedāvātā personāla kvalifikācija, pieredze, iemaņas un vietējo uzņēmējsabiedrību vai ekspertu izmantošana, to integrācija projektā un to ieguldījums noturīgu projekta rezultātu nodrošināšanai."

56 Šajā gadījumā viens no komitejas locekļiem, kas piedalījās otrajā vērtēšanā — G. Rea [*G. Rea*] — uzskatīja, ka *Tacis* FDRUS 9405 projekta "Atbalsts privātām fermām Krievijā" ietvaros laika posmā no 1996. līdz 1998. gadam P. Makmulina un *AFCon* nodibinātie konsultatīvie centri līguma pārrunu laikā nedarbojās un nesniedza tehniskus padomus. Šis apgalvojums, kas bija kļūdains, ietekmēja pārējos komitejas locekļus.

57 Pēc tam, kad prasītāji procesa organizatorisko pasākumu ietvaros bija saņēmuši dažādus ar vērtēšanas komitejas darbu saistītus dokumentus, tie tiesas sēdē norādīja, ka viena no minētās komitejas loceklēm — K. Kartunena [*K. Karttunen*] — savā ziņojumā ir tieši norādījusi, ka ir ņēmusi vērā faktu, ka *AFCon* nebija pieredzes citu projektu īstenošanā Krievijā.

58 Komisija noliedz jebkādu pārkāpumu pastāvēšanu. Tā atzīst, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1279/96 III pielikuma 3. punktu tā nedrīkst ņemt vērā pretendentu pieredzi citu *Tacis* līgumu ietvaros.

59 Šajā lietā vērtēšanas komiteja uzklausīja katru pretendentu saistībā ar tā tehnisko piedāvājumu. Šim mērķim netika izveidots nekāds vispārējs jautājumu saraksts; pārrunu saturs atšķīrās katram pretendentam. Pārrunu laikā P. Makmulinam bija iespēja apstrīdēt visus *AFCon* nelabvēlīgos apgalvojumus.

Pirmās instances tiesas vērtējums

60 Iebildumi par to, ka ir ņemta vērā *AFCon* pieredze iepriekšējos *Tacis* programmas finansētos projektos, nav pietiekami pamatoti.

61 Dokumentācija saistībā ar piedāvājumu novērtēšanu, kas tika pievienota lietas materiāliem pēc procesa organizatorisko pasākumu piemērošanas, nepierāda, ka vērtēšanas komitejas locekļi kā vienu no piedāvājumu vērtēšanas kritērijiem ir ņēmuši vērā pretendentu iepriekšējo pieredzi saistībā ar *Tacis* programmas finansētiem projektiem. No dokumentiem ar nosaukumu "Detailed technical evaluation per tenderer" izriet, ka vērtēšanas komiteja balstījās uz astoņiem objektīviem kritērijiem attiecībā uz ekspertu pieredzi, pieeju projektam un vietējo ekspertu dalību. Turklāt vērtētāju ziņojums saistībā ar *AFCon* piedāvājuma vērtēšanu neietvēra negatīvu novērtējumu attiecībā uz pieredzes trūkumu vai iepriekš pastāvošām grūtībām *Tacis* programmas finansēto projektu izpildes ietvaros. Tādējādi vērtēšanas komitejas locekļi kā vienu no *AFCon* piedāvājuma stiprajām pusēm ir uzsvēruši projekta vadītāja kvalitāti, kā arī tā pieredzi projektā paredzētajā reģionā. Kā vienu no vājajām pusēm vērtēšanas komitejas locekļi it īpaši

norādīja, ka projekta vadītājam ir tikai ierobežotas krievu valodas zināšanas un ka vispārīgi piedāvājums šķiet pārāk ambiciozs un noteiktos aspektos — pārāk neelastīgs.

62 Attiecībā uz argumentiem saistībā ar G. Rea kunga komentāriem jākonstatē, ka minētais vērtēšanas komitejas loceklis savā galīgajā ziņojumā nav sniedzis ne mazāko norādi uz *AFCon* grūtībām iepriekšējo projektu ietvaros.

63 Tāpat ārējā vērtētāja — K. Kartunenas — ziņojums, uz ko prasītāji atsaucās tiesas sēdē, neietver negatīvas piezīmes par *AFCon* iepriekšējo pieredzi *Tacis* programmas finansētu projektu ietvaros. Minētais ziņojums tai skaitā uzsver projekta vadītāja Krievijā iegūto pieredzi, vienlaikus norādot, ka pārrunu laikā "viņš nebija atklāts par projekta apgabalā pastāvošo Lauksamniecības konsultatīvo centru pašreizējo situāciju".

64 Līdz ar to ir pietiekami konstatēt — prasītāji nav pierādījuši, ka Komisija, izvērtējot *AFCon* piedāvājumu, balstījās uz tā pieredzes iepriekšējos *Tacis* programmas projektos negatīvu novērtējumu. Tādējādi prasības pamati par *AFCon* piedāvājuma vērtēšanā izmantoto kritēriju nelikumību ir noraidāmi.

c) Par interešu konflikta sekām

Lietas dalībnieku argumenti

65 Prasītāji Komisijai pārmet, ka tā nav izvērtējusi sekas, ko radījis interešu konflikts starp vērtēšanas komitejas locekli A kungu un vienu no pretendentiem — *GFA*.

Prasītāji būtībā uzskata, ka, pirmkārt, Komisija, atklājot interešu konfliktu, nav rīkojusies ar vajadzīgo rūpību un, otrkārt, tai nevajadzēja ļaut *GFA* piedalīties konkursa procedūras nākamajā stadijā.

66 Attiecībā uz pirmo piezīmi prasītāji norāda, ka Komisija nav realizējusi savu rīcības brīvību atbildīgā veidā, jo tā ir atteikusies pieņemt sankcijas gan pret A kungu, gan pret *GFA*. Prasītāji faktiski uzskata, ka Komisija neizskatīja *GFA* izslēgšanas iespēju, lai gan vērtēšanas komitejas priekšsēdētājs bija norādījis uz saikni starp pretendentu un vienu no vērtēšanas komitejas locekļiem. Prasītāji arī apšauba, vai Komisija ir pārbaudījusi to, vai *GFA* zināja par A kunga līdzdalību vērtēšanas komitejas darbā. Izanalizējot ar konkursa procedūru saistītos dokumentus, kas tiem tika izsniegti, piemērojot Pirmās instances tiesas noteiktos procesa organizatoriskos pasākumus, prasītāji tiesas sēdē norādīja, ka nepastāv pierādījumi, kas ļautu secināt, ka Komisija būtu uzdevusi jautājumu, vai būtu jāpieņem sankcijas pret *GFA*.

67 Otrkārt, prasītāji norāda, ka Komisija, nepieņemot sankcijas pret *GFA* un atļaujot konsorcijam piedalīties otrajā vērtēšanā, nav izpildījusi pienākumu pienācīgi vadīt *Tacis* programmas finansētos projektus. Saistībā ar faktu, ka A kungs uz pilnu laiku bija nodarbināts vienā no *GFA* konsorcija dalībniekiem, Komisijai vajadzēja izslēgt gan attiecīgo komitejas locekli, gan attiecīgo pretendentu.

68 Komisija uzskata, ka tā ir rīkojusies likumīgi, nepārkāpjot tās plašo rīcības brīvību.

69 Nepastāvot pierādījumiem par to, ka *GFA* mēģināja izmantot A kunga dalību vērtēšanas komitejā, lai ietekmētu līguma piešķiršanas procedūru, Komisija norāda, ka neviens noteikums neļauj tai izslēgt vai piemērot sankcijas *GFA*. Faktiski, Finanšu regulas 114. panta 1. punkts paredz:

"Piedalīties konkursa procedūrās ar vienādiem nosacījumiem var ikviena fiziska vai juridiska persona, kas ietilpst Līgumu piemērošanas jomā, un ikviena saņēmējvalsts fiziska vai juridiska persona".

70 Tādējādi *GFA* kā Finanšu regulas 114. panta 1. punkta pārkāpumu būtu varējis vienkārši apstrīdēt jebkuru lēmumu par tā izslēgšanu no attiecīgā konkursa. Turklāt Komisija uzskata, ka atbilstoši samērīguma principam tā var izslēgt uzņēmumu no konkursa procedūras tikai izņēmuma gadījumos.

71 Komisija uzskata, ka interešu konflikts bija attiecināms tikai uz vērtētāju. Attiecīgais vērtētājs pārkāpa Vispārīgo noteikumu *Phare* un *Tacis* fondu finansētajiem konkursiem un pakalpojumu līgumu piešķiršanai 12. panta 4. punktu. Viņš nebija saistīts ar *GFA*, bet gan ar vienu no konsorcija uzņēmumiem. Tā kā *GFA* nebija ietekmes uz vērtētāju, interešu konfliktu nevar attiecināt uz *GFA*.

72 Komisija turklāt uzskata, ka *GFA* izslēgšana radītu nepamatotu priekšrocību *AFCon*, tādējādi pārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principu.

73 Pēc A kunga atbrīvošanas no uzdevumu izpildes vērtēšanas komiteja neizvēlējās piešķirt publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības *AFCon*. Lai gan attiecīgās līgumslēdzējas iestādes pārstāvis vēlējās piešķirt līgumu *AFCon*, trīs pārējie locekļi bija pret to.

Pirmās instances tiesas vērtējums

74 Jāatgādina, ka vienlīdzīgas attieksmes princips publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas jomā, kā arī nepieciešamība nodrošināt Kopienu līdzekļu labu finanšu pārvaldību un novērst krāpšanu, atzīst par augstākā mērā kritizējamu, un vairāku dalībvalstu krimināltiesības — pat par krimināls odāmu, faktu, ka persona, kas piedalās piedāvājumu vērtēšanā un pretendentu atlasē saistībā ar publisko iepirkumu, panāk to, ka viņai tiek piešķirtas līguma slēgšanas tiesības (Pirmās instances tiesas 1999. gada 15. jūnija spriedums lietā T-277/97 *Ismeri Europa*/Auditoru tiesa, *Recueil*, II-1825. lpp., 112. punkts).

75 Atklājot interešu konfliktu starp vērtēšanas komitejas locekli un vienu no pretendentiem, Komisijai, sagatavojot un pieņemot lēmumu par attiecīgās publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras iznākumu, jārīkojas ar pienācīgu rūpību un balstoties uz visu attiecīgo informāciju. Šis pienākums it īpaši izriet no labas pārvaldības un vienlīdzīgas attieksmes principa (pēc analoģijas skat. Pirmās instances tiesas 1999. gada 9. jūlija spriedumu lietā T-231/97 *New Europe Consulting* un *Brown*/Komisija, *Recueil*, II-2403. lpp., 41. punkts). Faktiski, Komisijai katrā konkursa procedūras fāzē ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme un līdz ar to vienlīdzīgas iespējas visiem pretendentiem (šajā sakarā skat. Eiropas Kopienu Tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-496/99 P Komisija/*CAS Succhi di Frutta*, *Recueil*, I-3801. lpp., 108. punkts, un Pirmās instances tiesas 2000. gada 24. februāra spriedumu lietā T-145/98 *ADT Projekt*/Komisija, *Recueil*, II-387. lpp., 164. punkts).

76 Jāpārbauda, vai šajā gadījumā Komisija ir rīkojusies saskaņā ar šo pienākumu.

77 Šajā sakarā, atklājot interešu konfliktu starp vienu no pretendentiem un komitejas locekli, kas veic piedāvājumu vērtēšanu, Komisijai ir rīcības brīvība, lai noteiktu pasākumus, kas jāveic attiecībā uz publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras turpmāko virzību.

78 Ir vispārzināms, ka pēc tam, kad vērtēšanas komitejas priekšsēdētājs informēja par minēto faktu, Komisija nepārbaudīja saistību starp A kungu un *GFA*, lai pārliecinātos, ka konsorcijs nebija mēģinājis ietekmēt vērtēšanas komitejas darbu. Komisija tiesas sēdē apstiprināja, ka nepastāvēja pierādījumi, kas ļautu secināt, ka *GFA* mēģināja ietekmēt procedūru ar sava darbinieka, kurš atradās vērtēšanas komitejā, starpniecību. Atbildot uz Pirmās instances tiesas jautājumiem, Komisija tomēr norādīja, ka tā neveica nekādus pasākumus ar mērķi pārbaudīt, vai *GFA* un A kungs publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras laikā darbojās kopīgi. Komisija uzstāja uz to, ka, nepastāvot norādēm uz krāpšanu, tai nebija pamata pārbaudīt *GFA* lomu.

79 Ņemot vērā lietas apstākļus, šāds novērtējums ir acīmredzami kļūdains. Nepārbaudot to, vai starp *GFA* un A kungu nepastāvēja kāda vienošanās, Komisijai faktiski nebija nekādas informācijas, kas ar pienācīgu ticamības pakāpi ļautu tai izslēgt iespēju, ka *GFA* būtu mēģinājis ietekmēt publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. Tieši pretēji, vairākiem objektīviem un konsekventiem faktoriem vajadzēja likt Komisijai pievērst īpašu uzmanību un pārbaudīt slepenas norunas iespējamību starp *GFA* un A kungu. Šie faktori ļauj uzskatīt, ka interešu konflikts varēja rasties ne tikai apstākļu sagadīšanās dēļ, bet gan krāpnieciska nolūka rezultātā.

80 Pirmkārt, jāuzsver to apstākļu nopietnība, kādos vērtēšanas komitejas priekšsēdētājs norādīja uz pirmās vērtēšanas apstrīdamo raksturu. Savā 2000. gada 4. janvāra ziņojumā viņš ierosināja atcelt vērtēšanu un organizēt jaunu vērtēšanu komitejā ar

citu sastāvu. Vērtēšanas komitejas priekšsēdētājs tai skaitā norādīja uz pirmās vērtēšanas rezultāta "stipri apstrīdamo raksturu" saistībā ar to, ka A kungs tai brīdī darbojās "kā grupas vadītājs Nīderlandes valdības finansētā projektā Ukrainā, ko īsteno *Agriment International*, kas ir *Stoas* grupas loceklis".

81 Papildus šim interešu konfliktam vērtēšanas komitejas priekšsēdētājs tāpat norādīja, ka ir pazīmes, kas lika domāt, ka A kungs faktiski mēģināja izrādīt labvēlīgu attieksmi *GFA*, tādējādi kaitējot pārējiem pretendentiem. Ziņojumā bija norādīts, ka A kungs "uzņēmumus, ko citi vērtētāji bija ierindojuši vai nu pirmajā, vai otrajā vietā, ierindoja ceturtajā un piektajā vietā". Viņš piebilda, ka, "aplūkojot šos aspektus kopumā, pastāv būtiskas aizdomas par "interešu konfliktu" un tādējādi par *GFA*/*Stoas* partnerībai [nepamatoti] labvēlīgu novērtējumu".

82 Vērtēšanas komitejas priekšsēdētājs tāpat norādīja, ka *GFA* finansiālais piedāvājums par summu 2,13 miljoni EUR "bija acīmredzami lētāks nekā pirmā un otrā uzņēmuma [piedāvājums]" un ka "tik zemu piedāvājumu varētu uzskatīt par dempinga veidu". Tādējādi no vērtēšanas komitejas priekšsēdētāja secinājumiem un vērtējuma izriet, ka *GFA* piedāvājuma aizdomīgais raksturs neizrietēja tikai no interešu konflikta saistībā ar konsorcija darbinieka klātbūtni komitejā, bet arī no tā netipiski zemā finansiālā piedāvājuma.

83 Otrkārt, jāatgādina, ka apstākļi ļāva apšaubīt, ka interešu konflikta situācija, kurā atradās A kungs, bija vienkārši sakritība vai radusies tikai viņa nevērības dēļ.

84 Vispirms A kungs neminēja Komisijai, ka darbojas *Stoas* grupā. Tādējādi laikā, kad viņš pieteicās ārējā vērtētāja amatam, un vērtēšanas komitejas darbības laikā A kungs neatklāja, ka viņš *Stoas* grupas uzdevumā veic vadības pienākumus saistībā ar palīdzības projektu lauksaimniecības jomā (skat. 2000. gada 4. janvāra ziņojumu). Tas, cik šāda informācija ir būtiska saistībā ar A kunga norīkošanu vērtētāja amatā bija īpaši acīmredzams, jo līgums FDRUS 9902 attiecās uz palīdzības pakalpojumiem lauksaimniecības jomā, kam ir zināma līdzība ar tiem, ko A kungs sniedza Ukrainā.

85 Turklāt A kungs ne tikai nenorādīja, ka darbojas *Stoas* grupā, bet tieši deklarēja, ka viņš nav nedz tieši, nedz netieši saistīts ar kādu no pretendentiem vai nu individuāli, vai tiem kā konsorcija locekļiem. 1999. gada 16. decembrī A kungs parakstīja objektivitātes deklarāciju, kurā norādīja:

"Man nav nekādas tiešas vai netiešas saistības ne ar vienu no pretendentiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir indivīdi vai konsorcija dalībnieki, kas atbildējuši uz uzaicinājumu uz konkursu, ne arī ar kādu no piedāvātajiem apakšuzņēmējiem. Es apstiprinu — ja vērtēšanas gaitā es atklāšu šādas saistības pastāvēšanu, es nekavējoties par to paziņošu un pārtraukšu savu darbību vērtēšanas komitejā. Es apzinos, ka gadījumā, ja man ir zināms par šādu saistību un es to nenorādu, Eiropas Komisija var izlemt atcelt attiecīgo konkursu un var iestāties mana atbildība".

86 Visbeidzot, iepriekš minēto faktoru aizdomīgo raksturu apstiprina tas, ka A kungs pēc tam, kad bija uzsākta *GFA* piedāvājuma pārbaude, nevarēja apgalvot, ka viņš nezināja par to, ka atrodas stāvoklī, kas nav saderīgs ar viņa objektivitātes deklarāciju. Šis piedāvājums skaidri liecināja, ka *Stoas* ir viens no *GFA* konsorcija dalībniekiem. Turklāt ar vērtēšanu saistīto pārrunu laikā, kurās A kungs piedalījās,

GFA tostarp pārstāvēja par *Stoas* grupas starptautisko darbību atbildīgās nodaļas direktors B kungs. Kaut arī A kungs tikās ar augstāku amatpersonu no grupas, kurā viņš bija nodarbināts, viņš, pārkāpjot objektivitātes deklarācijas noteikumus, nenorādīja savu saistību ar minēto grupu un nepārtrauca darbu vērtēšanas komitejā.

87 Treškārt, jāuzsver, ka šīs situācijas nopietnība radīja pamatotas aizdomas par slepenas norunas pastāvēšanu starp A kungu un *GFA*.

88 No vienas puses, ir saprātīgi apšaubīt *GFA* uzvedības likumību. Kā iepriekš norādīts, *GFA* ar vērtēšanu saistīto pārrunu laikā pārstāvēja par *Stoas* grupas starptautisko darbību atbildīgās nodaļas direktors — tātad cilvēks, kura pakļautībā atradās A kungs. Atbilstoši *GFA* piedāvājumam B kunga vadīto nodaļu veidoja tikai 25 personas, tādējādi Komisija varēja saprātīgi uzskatīt, ka B kungs pazina A kungu. Šiem faktiem vajadzēja likt Komisijai pārbaudīt iemeslus, kādēļ B kungs nenorādīja savu saistību ar vienu no vērtēšanas komitejas locekļiem.

89 No otras puses, A kungu Komisijas dienesti nozīmēja kā ārējo ekspertu no 1999. gada septembra — brīdī, kad *GFA* vēl nebija iesniedzis savu piedāvājumu. Kaut arī A kungs nepiedalījās līguma dokumentu izstrādē, bija iespējams, ka divu mēnešu laikā no viņa iecelšanas par ārējo ekspertu līdz piedāvājumu iesniegšanas datumam A kungs bija kontaktējies ar *GFA* konsorcija pārstāvjiem. Šajā sakarā jāatgādina, ka Komisija tiesas sēdē atzina — ja tādi kontakti būtu pastāvējuši, tai būtu bijis pienākums izslēgt *GFA* no attiecīgās publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras. Komisija tomēr nemēģināja izjautāt A kungu par šo jautājumu.

90 No iepriekš minētā izriet, ka Komisija, nepārbaudot attiecības starp A kungu un *GFA* konsorciju, ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā. Tādā veidā pārkāpjot labas pārvaldības principu, Komisija ir pārkāpusi arī vienlīdzīgas attieksmes pret pretendentiem principu, kas paredz tās pienākumu izskatīt visus piedāvājumus neatkarīgā un objektīvā veidā, ņemot vērā apstākļus un vispārīgos principos, kas reglamentē publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, lai nodrošinātu, ka visiem pretendentiem ir nodrošinātas vienādas iespējas.

91 Vienlīdzīgas attieksmes princips aizliedz salīdzināmās situācijās piemērot atšķirīgus noteikumus un dažādās situācijās, savukārt, piemērot vienādus noteikumus, ja vien tādai pieejai nav objektīva pamata. Šajā lietā pastāvēja nopietnas šaubas par *GFA* piedāvājuma likumību. Kamēr pastāvēja šīs šaubas, konsorcijs atradās atšķirīgā situācijā nekā pārējie pretendenti. Neveicot pārbaudi, lai izbeigtu šo situāciju, Komisija piemēroja *GFA* tādus pašus noteikumus kā pārējiem pretendentiem, kaut gan tādai pieejai nebija objektīva pamata. Tādējādi, pārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principu, Komisija ir pārkāpusi tiesību normu, kas indivīdiem piešķir tiesības.

92 Tomēr, tā kā ir atzīts, ka Komisija nav rīkojusies ar vajadzīgo rūpību, lai pieņemtu pasākumus, kas vajadzīgi, lai turpinātu publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, nav iespējams pārbaudīt lēmuma neaizliegt *GFA* piedalīties pārējā procedūras daļā likumību. Šī lēmuma likumība ir tieši atkarīga no tās pārbaudes rezultāta, ko Komisijai vajadzēja veikt, lai pārliecinātos, ka nepastāv slepena noruna. Tā kā lietas materiālos esošie fakti neļauj konstatēt šādu slepenu norunu, ir jānoraida iebildumi, ar kuriem prasītāji mēģina pierādīt, ka Komisijai vajadzēja izslēgt *GFA* no publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras.

93 Attiecībā uz jautājumu par to, vai konstatētais pārkāpums var radīt Kopienu atbildību, jāatgādina, ka noteicošais kritērijs, lai atzītu, ka Kopienu tiesību

pārkāpums ir pietiekami izteikts, ir tāds, ka attiecīgā Kopienu iestāde acīmredzamā un nopietnā veidā ir pārkāpusi tai piešķirtās rīcības brīvības robežas (iepriekš minētie spriedumi lietās *Brasserie du Pêcheur* un *Factortame*, 55. punkts, un *Bergarderm* un *Goupil*/Komisija, 43. punkts). Jākonstatē, ka, ņemot vērā iepriekš minētos interešu konflikta apstākļus un no tiem izrietošos krāpšanas riskus, Komisijas pārkāpumam ir acīmredzams un nopietns raksturs un tādējādi tas var radīt Kopienu atbildību.

2. *Par zaudējumiem un cēloņsakarību*

94 Prasītāji izvirza vairākus zaudējumu veidus, proti:

— konkursa procedūras laikā radušos zaudējumus;

— peļņas zaudējumus;

— "profila" zaudējumus;

— *AFCon* un tā vadītāju P. Makmulina un S. Ogreidija reputācijas aizskārumu.

a) Par zaudējumu atlīdzību sakarā ar dalību konkursa procedūrā

Lietas dalībnieku argumenti

95 Prasītāji lūdz atlīdzināt zaudējumus, kas radušies sakarā ar viņu dalību konkursa procedūrā. Tie ietver *AFCon* izdevumus saistībā ar piedāvājuma iesniegšanu un Komisijā un ombudam iesniegtajām sūdzībām. Šos zaudējumus veido projekta izstrādē iesaistīto personu atalgojums un ceļojumu un uzturēšanās izmaksas. Prasītāji, pamatojoties uz *AFCon* finansiālajā piedāvājumā norādītajām vienības izmaksām, aprēķina šos zaudējumus EUR 82 570 apmērā.

96 Komisija nepiekrīt šiem apgalvojumiem. Tā norāda — ja publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības būtu piešķirtas *AFCon*, tam tāpat būtu jāsedz radušies izdevumi, kuru atlīdzību tas tagad prasa. Līdz ar to Komisija uzskata, ka tā nevar būt atbildīga par šādiem zaudējumiem.

Pirmās instances tiesas vērtējums

97 Ir jāatšķir zaudējumi, ko veido, pirmkārt, ar dalību konkursa procedūrā saistītie izdevumi un, otrkārt, ar tās likumības apstrīdēšanu saistītie izdevumi.

— Par izdevumiem saistībā ar *AFCon* piedāvājuma iesniegšanu

98 Jāatgādina, ka saimnieciskās darbības subjektiem ir jāuzņemas ar savu darbību saistītie ekonomiskie riski, ņemot vērā katras konkrētās lietas apstākļus. Saistībā ar konkursa procedūru šie ekonomiskie riski tai skaitā ietver ar piedāvājuma sagatavošanu saistītos izdevumus. Tādējādi radušies izdevumi paliek tā uzņēmuma ziņā, kurš izvēlējies piedalīties procedūrā, jo iespēja piedalīties publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrā neparedz nekādu noteiktību attiecībā uz procedūras rezultātu. Saskaņā ar šo principu *Phare* un *Tacis* fondu finansēto konkursu un pakalpojumu līgumu piešķiršanas Vispārīgo noteikumu 24. pants paredz, ka gadījumā, ja konkursa procedūra tiek pārtraukta vai atcelta, pretendentiem nav tiesību uz jebkādu atlīdzību. No tā izriet, ka ar dalību konkursā saistītie pretendenta izdevumi principā nevar būt zaudējumi, ko var atlīdzināt, piešķirot zaudējumu atlīdzību. Tomēr minētais noteikums, neapdraudot tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības principus, nav piemērojams gadījumos, kad Kopienu tiesību pārkāpums konkursa procedūras norises gaitā ir ietekmējis kāda pretendenta iespējas iegūt publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu (Pirmās instances tiesas 1998. gada 17. decembra spriedums lietā T-203/96 *Embassy Limousines & Services*/Parlaments, *Recueil*, II-4239. lpp., 75. un 97. punkts, un 1998. gada 29. oktobra spriedums lietā T-13/96 *TEAM*/Komisija, *Recueil*, II-4073. lpp., 70.–72. punkts).

99 Šajā lietā prasītāji ir pierādījuši Kopienu tiesību pārkāpumu konkursa procedūras norisē. Šis pārkāpums būtiski ietekmēja konkursa procedūru un *AFCon* iespējas iegūt attiecīgā līguma slēgšanas tiesības.

100 Faktiski, ja Komisija būtu veikusi *GFA* un A kunga saistības pārbaudi, tā, iespējams, būtu konstatējusi to, ka pastāv slepena noruna, kas pamatotu *GFA* izslēgšanu no

atlikušās konkursa procedūras daļas. Šajā sakarā jāuzsver, ka Komisija tiesas sēdē atzina — ja tāds būtu bijis pārbaudes rezultāts, tai būtu bijis jāsoda *GFA*, izslēdzot to.

101 Pieņemot lēmumu turpināt konkursa procedūru bez pārbaudes veikšanas, Komisija izvērtēja *GFA* piedāvājumu un piešķīra līguma slēgšanas tiesības šim konsorcijam, lai gan pastāvēja norādes, kas lika domāt par slepenas norunas ar vērtēšanas komitejas locekli iespējamību. Rīkojoties tādā veidā un nepārbaudot pārkāpumu neesamību saistībā ar *GFA* dalību, Komisija atļāva tam turpināt dalību un tādējādi ietekmēja *AFCon* iespējas iegūt līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

102 Pretendentam, kas piedalās konkursa procedūrā, principā jāuzņemas risks, ka gadījumā, ja līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas tā konkurentam, ar tā piedāvājuma iesniegšanu saistītie izdevumi ir jāsedz pašam. Tomēr šī riska uzņemšanās ir balstīta uz visiem uzaicinājumiem uz konkursu raksturīgo prezumpciju, ka Komisija darbosies neatkarīgi saskaņā ar iepriekš 90. punktā minētajiem principiem, lai nodrošinātu visiem pretendentiem vienlīdzīgas iespējas. Atļaujot *GFA* piedalīties, neraugoties uz iepriekš minētajām norādēm un neuzsākot pārbaudi, Komisija ir pārkāpusi šo prezumpciju un tieši ietekmējusi *AFCon* iespējas. Līdz ar to *AFCon* pienākas zaudējumu atlīdzība par izdevumiem, kas radušies saistībā ar dalību procedūrā.

103 Attiecībā uz šī zaudējuma apmēru prasītāji savus zaudējumus novērtē EUR 31 070 apmērā, ko veido izdevumi saistībā ar iepazīšanas ceļojumu uz Dienvidkrieviju (EUR 8800), laiks un izdevumi saistībā ar piedāvājuma sagatavošanu (EUR 14 950), kā arī ceļojuma izdevumi uz Briseli dalībai divās ar vērtēšanu saistītās pārrunās (EUR 7320). Tā kā šis aprēķins nav pārmērīgs, *AFCon* ciestais zaudējums saistībā ar tā piedāvājuma iesniegšanu ir nosakāms EUR 31 070 apmērā.

— Par izdevumiem saistībā ar konkursa procedūras likumības apstrīdēšanu

104 Jāatzīst, ka šis zaudējums ir pašreizējs, reāls un noteikts un izriet tieši no Komisijas darbības nelikumības. Prasītāji uzskata, ka šis zaudējums ir EUR 51 500, ko veido šādi elementi:

— citām *AFCon* sūdzībām un procedūrām, kas nav šī prasība, izlietotie līdzekļi pēc attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas *GFA* (EUR 26 500);

— ceļojumu un tikšanos izdevumi Krievijā, Īrijā un Beļģijā ar kontaktpersonām, politiķiem un advokātiem (EUR 25 000).

105 Attiecībā uz izdevumiem saistībā ar ceļojumiem, tikšanos un advokātiem prasītāji nav iesnieguši nedz informāciju, kas ļautu pārbaudīt, ka šie izdevumi ir zaudējumi, par ko var piešķirt zaudējumu atlīdzību, nedz arī pierādījumus, kas pamatotu to aprēķinu. Nepastāvot pierādījumiem, šos izdevumus tādējādi nevar ņemt vērā, nosakot ciestā zaudējuma apmēru.

106 Attiecībā uz izlietotajiem līdzekļiem saistībā ar dažādām Komisijai un ombudam iesniegtajām *AFCon* sūdzībām jāatzīst, ka to izvērtēšanai ir divi aspekti.

107 Pirmais attiecas uz izdevumu dienu (*fee/days*) skaitu, ko *AFCon* veltījis savu interešu aizsardzībai, lai apstrīdētu konkursa procedūras likumību. Laika posmam no paziņošanas *AFCon* par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu 2000. gada 17. augustā un pēdējo Īrijas Eiropas lietu ministra kontaktēšanos ar Komisijas locekli *AFCon* labā 2003. gada februārī šis apmērs ir aprēķināts kā 28 izdevumu dienas. Izdevumu ikdienas likme ir noteikta EUR 500 apmērā, balstoties uz *AFCon* finansiālajā piedāvājumā paredzēto likmi. Šis aprēķins nešķiet pārmērīgs. Līdz ar to *AFCon* zaudējums saistībā ar savu interešu aizstāvībai veltīto laiku nosakāms EUR 14 000 apmērā.

108 Otrais aspekts attiecas uz izpētes izmaksām, kas šajā gadījumā ir EUR 12 500. Tomēr prasītāji nav iesnieguši informāciju, norādot, kas tieši ietilpst šajās izmaksās, nedz arī dokumentāciju, kas pamatotu šo summu. Tādējādi prasība par veiktajiem pētījumiem nav atbalstāma.

109 Līdz ar to Komisijai tiek piespriests samaksāt *AFCon* EUR 14 000 kā atlīdzību par ciestajiem izdevumiem saistībā ar tā interešu aizsardzību.

b) Par zaudējumu atlīdzību saistībā ar neiegūto peļņu

Lietas dalībnieku argumenti

110 Attiecībā uz peļņas zaudējumu prasītāji prasa 25 % no *AFCon* finansiālā piedāvājuma vērtības, proti — EUR 741 591. Šī summa atbilst peļņai, ko *AFCon* iegūtu gadījumā, ja tam būtu piešķirtas līguma slēgšanas tiesības.

111 Komisija atturas paust savu nostāju par šo aprēķinu, jo *AFCon* nav iesniedzis pamatojošus pierādījumus.

Pirmās instances tiesas vērtējums

112 Prasība par zaudējumiem saistībā ar neiegūto peļņu ietver pieņēmumu, ka *AFCon* bija tiesības saņemt līguma slēgšanas tiesības. Tomēr, pat ja Komisija būtu veikusi saistības starp A kungu un *GFA* pārbaudi un konstatējusi, ka pastāv slepena noruna, kas pamatotu *GFA* izslēgšanu no procedūras, *AFCon* nevarētu būt drošs, ka līguma slēgšanas tiesības tiktu piešķirtas tieši viņam.

113 Līgumslēdzēju iestādi nesaista vērtēšanas komitejas priekšlikums; tai ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz faktoriem, kas jāņem vērā, lai pieņemtu lēmumu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu (iepriekš minētais spriedums lietā *TEAM*/Komisija, 76. pants). Ir tiesa, ka prasītāji šajā sakarā ir atsaukušies uz Auditoru tiesas Īpašo ziņojumu Nr. 16/2000 par *Phare* un *Tacis* programmu pakalpojumu līgumu ieviešanas procedūrām, kam pievienotas Komisijas atbildes (OV 2000, C 350, 1. lpp,), no kura izriet, ka 120 līgumos, kas noslēgti šo programmu ietvaros, Komisija 117 reizes ir sekojusi vērtēšanas komitejas ieteikumiem. Tomēr no šīs statistikas nevar secināt, ka šajā gadījumā līguma slēgšanas tiesības noteikti piešķirtu *AFCon*, ja *GFA* tiktu izslēgts no procedūras.

114 Līdz ar to ar *AFCon* neiegūto peļņu saistītais zaudējums nav reāls un noteikts, bet hipotētisks. Tādējādi tas nevar būt atlīdzības priekšmets.

c) Par zaudējumu atlīdzību saistībā ar "profila" zaudējumu

Lietas dalībnieku argumenti

115 Prasītāji norāda, ka attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana ļautu *AFCon* piedalīties citos konkursos. Tomēr pēc minētās konkursa procedūras *AFCon* darbība ir sākusi pasliktināties. Attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana *GFA* nodarīja kaitējumu gan *AFCon* reputācijai, gan darbībai.

116 Faktiski, *AFCon* tika automātiski izslēgts no šādām konkursa procedūrām. Kopš 2002. gada jaunie dalības noteikumi aizliedza *AFCon* piedalīties konkursa procedūrās, jo šie noteikumi prasīja pretendentiem noteiktu ikgadējo apgrozījumu un pieredzi, kā *AFCon* vairs nebija.

117 Prasītāji "profila" zaudējumu provizoriski novērtē EUR 600 000 apmērā.

118 Komisija apstrīd šos apgalvojumus, ko tā uzskata par nepamatotiem.

Pirmās instances tiesas vērtējums

119 Zaudējumi, kuru atlīdzība tiek prasīta, ir balstīti uz apgalvojumu, ka attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana *GFA* tādējādi radīja *AFCon* darbības [apjoma] samazināšanos līdz pat tā *de facto* izslēgšanai no konkursa procedūrām līdzīgiem līgumiem kā šajā lietā esošais līgums. Tomēr šis apgalvojums nav pamatots.

120 Līdz ar to Komisijas ārpuslīgumiskā atbildība par šiem zaudējumiem nevar iestāties.

d) Par zaudējumu atlīdzību saistībā ar *AFCon* un tā vadītāju reputācijas aizskaršanu

Lietas dalībnieku argumenti

121 Prasītāji norāda, ka līguma slēgšanas tiesību nepiešķiršanas fakts, kā arī konkursa procedūras pārkāpumi ir aizskāruši *AFCon* reputāciju.

122 Komisija diskreditēja *AFCon* tehnisko un profesionālo kompetenci. Tās lēmumam nepiešķirt līguma slēgšanas tiesības *AFCon* bija tālejošas sekas, jo pēc izslēgšanas no 27 konkursa procedūrām *AFCon* pieņēma lēmumu vairs nepiedalīties *Phare* un *Tacis* projektos.

123 Prasītāji apgalvo, ka šīs neveiksmes sakrīt ar *AFCon* sūdzībām saistībā ar FDRUS 9902 projektu. Prasītāji norāda, ka tiem ir pierādījumi, kas liecina, ka *AFCon* ir ievietots "melnajā sarakstā". Šis zaudējumu veids ir novērtēts EUR 600 000 apmērā.

124 Prasītāji norāda, ka *AFCon* reputācijas aizskārums ietekmē arī P. Makmulina un S. Ogreidija reputāciju. Tie novērtē šo zaudējumu EUR 75 000 apmērā katrs.

125 Komisija uzskata, ka prasītāju apgalvojumi nav pamatoti. Daudzi citi iemesli, nevis attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana *GFA*, varētu izskaidrot *AFCon* neveiksmes. Komisija noliedz jebkāda "melnā saraksta" pastāvēšanu. Tāpat tā arī noliedz P. Makmulina un S. Ogreidija reputācijas aizskārumu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

126 Jākonstatē, ka prasītāji nav pierādījuši jebkāda melnā saraksta pastāvēšanu vai to, ka Komisijai varētu piedēvēt *AFCon* reputāciju aizskarošas piezīmes vai darbību. Tādējādi izvirzītais zaudējums nav uzskatāms par pašreizēju, reālu un noteiktu.

127 Šo pašu iemeslu dēļ ir jānoraida apgalvojumi saistībā ar P. Makmulina un S. Ogreidija reputācijas aizskārumu.

e) Par procentiem

Lietas dalībnieku argumenti

128 Prasītāji prasa, lai Pirmās instances tiesa palielinātu piespriesto zaudējumu summu ar kompensējošiem procentiem, piemērojot likmi 8 % gadā, kas pašlaik ir spēkā Īrijā.

129 Turklāt prasītāji prasa, lai Komisijai, pamatojoties uz šo pašu likmi, piespriež kavējuma procentu maksājumu, sākot no sprieduma pasludināšanas dienas šajā lietā.

Pirmās instances tiesas vērtējums

130 Attiecībā uz kompensējošo procentu aprēķināšanu tai vajadzētu sākties mēneša pirmajā dienā, kas seko tai, kurā *AFCon* veica pēdējās darbības pirms procesa uzsākšanas. Tā kā tas notika 2003. gada februārī, par atskaites punktu jānosaka 2003. gada 1. marts.

131 No prasības pieteikuma pielikumiem izriet, ka prasītāji savu zaudējumu novērtēšanai nav prasījuši saliktās procentu metodes piemērošanu. Līdz ar to, lai noteiktu Komisijas maksājuma apmēru, jāpiemēro vienkāršo procentu metode.

132 Kas attiecas uz kompensējošo procentu likmes noteikšanu, tā jāaprēķina, balstoties uz Eiropas Centrālās Bankas noteikto likmi galvenajām refinansēšanas darbībām, kas ir spēkā attiecīgajā laikposmā, pieskaitot divus procentpunktus, proti — ikgadēja likme 4 % apmērā. Komisijas parāda summa *AFCon* šī sprieduma pasludināšanas dienā sastāda EUR 48 605, ieskaitot procentus.

133 Šai summai ir jāpieskaita kavējuma procenti, sākot no šī sprieduma pasludināšanas dienas līdz pilnīgai samaksai. Piemērojamā kavējuma procentu likme ir aprēķināma, balstoties uz Eiropas Centrālās bankas noteikto likmi galvenajām refinansēšanas

darbībām, kas ir spēkā attiecīgajā laikposmā, pieskaitot divus procentpunktus. Procentu summa ir aprēķināma, balstoties uz salikto procentu metodi.

Par tiesāšanās izdevumiem

134 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums nav labvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar prasītāju prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

nospriež:

1) **Komisija samaksā *AFCon* EUR 48 605 kopā ar procentiem, sākot no šā sprieduma pasludināšanas dienas līdz pilnīgai samaksai. Piemērojamā procentu likme ir aprēķināma, balstoties uz Eiropas Centrālās bankas**

noteikto likmi galvenajām refinansēšanas darbībām, kas ir spēkā attiecīgajā laikposmā, pieskaitot divus procentpunktus. Procentu summa ir aprēķināma, balstoties uz salikto procentu metodi;

2) **prasību pārējā daļā noraidīt;**

3) **Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Lindh García-Valdecasas Cooke

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2005. gada 17. martā.

Sekretārs

H. Jung

Palātas priekšsēdētāja

P. Lindh

Satura rādītājs

Prāvas priekšvēsture ..... II - 985

Process ..... II - 990

Lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 991

Juridiskais pamatojums ..... II - 992

A — Par līgumu par pierādījumu savākšanas pasākumiem ..... II - 992

B — Par prasību attiecībā uz zaudējumu atlīdzību ..... II - 993

1. Par Komisijas rīcības nelikumību ..... II - 993

a) Par *GFA* piedāvājuma likumību ..... II - 994

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 994

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 998

b) Attiecībā uz prasību par nelikumīgiem vērtēšanas kritērijiem ..... II - 1002

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1002

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1003

c) Par interešu konflikta sekām ..... II - 1004

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1004

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1007

2. Par zaudējumiem un cēloņsakarību ..... II - 1013

a) Par zaudējumu atlīdzību sakarā ar dalību konkursa procedūrā ..... II - 1014

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1014

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1014

— Par izdevumiem saistībā ar *AFCon* piedāvājuma iesniegšanu .. II - 1015

— Par izdevumiem saistībā ar konkursa procedūras likumības apstrīdēšanu ..... II - 1017

b) Par zaudējumu atlīdzību saistībā ar neiegūto peļņu ..... II - 1018

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1018

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1019

c) Par zaudējumu atlīdzību saistībā ar "profila" zaudējumu ..... II - 1020

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1020

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1020

d) Par zaudējumu atlīdzību saistībā ar *AFCon* un tā vadītāju reputācijas aizskaršanu ..... II - 1021

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1021

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1022

e) Par procentiem ..... II - 1022

Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 1022

Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 1023

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 1024